

RI CARTA RI XUTZ'IBAJ RI SANTIAGO

Ri Santiago cuchap u tz'ibaxic jun carta chque ri cojonelab ri e jabuninak cho ronojel ruwächulew

¹ In wa', ri Santiago, in patänil re ri Dios xukuje' ri Kajaw Jesucristo. Quinya bi rutzil qui wäch ri cojonelab ri e rech ri tinimit Israel, ri e jabuninak cho ronojel ruwächulew.

Waral cäkasiq'uij wi jubik' chrij ri c'äxc'ol ri cäkarik na, xukuje' jas cäka'no rech c'o ri ka no'j ri cäpe ruc' ri Dios

² Ri ix, wachalal, rajwaxic chi xa sibalaj quixquicotic aretak quepe q'uia u wäch c'äxc'ol chiwij.

³ Iwetam chi c'ut chi aretak cäpe c'äxc'ol chiwij che rilic we kas tzij ix cojoninak che ri Dios, xa quiwetamaj na jas quibano rech kas jicom ri iwanima' chuch'ijic ronojel.

⁴ Chicojo ba' i chuk'ab rech kas tzij quiwetamaj jas quibano rech kas jicom ri iwanima' chuch'ijic ronojel ri cäpe pi wi'. Xa je ri' kas cätz'akat na ri i chomabal, utz quiban na pa ronojel, man c'o tä chi c'u jas ri cajwataj chiwe chuwäch ri Dios.

⁵ We c'o jun chiwe ri cuna' chi c'o ri craj na che ri u no'j, chuta' wa' che ri Dios. Are c'u ri Dios cuya na ri rajwaxic che. Man xa tä jubik' cuya ri Are', xane cuya chque conojel jas ri qui rajwaxic. Ri Are' man c'o tä cubij, man cäpe tä royowal.

⁶ Rajwaxic c'ut chi aretak cuta' ru no'j che ri Dios, cucojo chi kas cäya'taj na che, man cuban tä c'u quieb u c'ux. Ri winak ri cuban quieb u c'ux junam ri' ruc' jun nimalaj uwoja' ri cäpe puwi' ri mar, ri cäc'am bi je wa' je ri' rumal ri quiäkik'.

⁷ Ri winak ri je' u banic wa', muchomaj chi c'o jas cäyi' che rumal ri Dios.

⁸ Man c'o tä jas cäyi' ri' che rumal chi xa quieb u c'ux, man cäcowin tä c'u ri' chubanic jicom che ru c'aslemal.

Waral cäkil wi ru jalbem rib ru c'aslemal ri kachalal meba' ruc' ri kachalal k'inom

⁹ Ri kachalal ri man nim tä u banic rajwaxic ri' cäquicoti aretak cänimarisax na u k'ij rumal ri Dios.

¹⁰ Xukuje' ri kachalal ri k'inom rajwaxic ri' cäquicoti aretak cäkasax u k'ij rumal ri Dios, rumal chi ri k'inom xa je' jas ru cotz'ijal ri k'ayes, man naj tä c'ut cuch'ijo. Are je ri' ru c'aslemal cho we uwächulew.

¹¹ Aretak quel lok ri k'ij, cäpe ru chuk'ab, sibalaj cuban k'ak', cächaki'jar c'u ri k'ayes. Cäpulpub ru cotz'ijal, cäsach c'u u wäch ru je'lal. Je wa' cuc'ulmaj na ri k'inom. Xak te'talic cäcäm na ri are' aretak tajin cuban ronojel u wäch chac chumulixic ru k'inomal.

Ri cojonel curik c'äx, xukuje' cätakchi'x che mac

¹² Utz re ri winak ri jicom ranima' chuch'ijic ri c'äx. Je ri', rumal chi ri winak ri', aretak quilitalajic chi je wa' cubano chuch'ijic ri c'äx, cäyi' c'u na ri tojbal re. Are c'u wa' ri kas c'aslemal ri man c'o tä u q'uisic ru bim ri Dios chi cuya na chque ri winak ri lok' cäquil wi ri Are'.

13 Aretak jun winak cuna' pa ranima' chi cätakchi'x chubanic ri man utz taj, muchomaj ri' chi are ri Dios tajin cätakchi'nic. Ri Dios man c'o tä jumul cutakchi'j jun winak chubanic ri etzelal, man cätakchi'x tä c'u ri Are' chubanic wa'.

14 Xane ri winak cätakchi'x che mac aretak cäniman che ri itzel tak u rayinic. Xak je ri', ri winak cäkaj na pa mac.

15 Ri itzel tak u rayinic ri winak are ri' ri cätakchi'n chubanic ri mac. Aretak ri winak cutakej u banic ri mac, chuq'uisbal curik na ri cämical.

16 Lok'alaj tak wachalal, jmisub iwib!

17 Ronojel ri kas utzil ri cäkariko, ronojel c'u ri man c'o tä etzelal ruc' cäpe chila' chicaj. Cäpe ri' ruc' ri Dios ri banowinak ronojel u wäch sakil. U banom c'u ri k'ij, ri ic', xukuje' ri ch'imil. Man je' tä ri Are' jas ri k'ij, ri ic', ri ch'imil, man cujuya tä c'u pa ri k'ekum. Xak je' wi ri Dios, man cäq'uextaj tä c'u ri Are'.

18 Ri Dios xuya ri kas ka c'aslemal, xuban c'ac' tak winak chke rumal ru Lok' Pixab ri cubij ri Kas Tzij. Jas ri quiban che ri ija', quicha' chquixol ri jal, ri nabe tak u wäch ri abix, are c'u je' xuban ri Dios chke uj. Xujucha' chquixol conojel ri u banom ri Are' rumal chi are wa' ru rayibal.

Waral cäkil wi jas ri' ri kas cojonc ri craj ri Dios

19 Lok'alaj tak kachalal, chna'taj wa' chiwe. Chijujunal ba' rajwaxic chi kas ix sac'aj chutatabexic na ri cäquibij niq'uij chic. Man chanim taj quixch'awic, xane utz quiban chuchomaxic ri quibij. Man xak tä chanim cäpe ri iwoyowal.

²⁰ Ri winak ri xak cäpe royowal, man cuban tä ri' ri kas jicom, ri kas utz ri craj ri Dios.

²¹ Chiya ba' can ronojel u wäch etzelal rumal chi äwas u banic wa' cho ri Dios xukuje' chquiwäch ri winak. Chiya can xukuje' ronojel u wäch ri sibalaj itzel u banic. Miban nimal, xane chixnimanok. Chic'amowaj c'u ru Lok' Pixab ri Dios ri u ticom ri Are' pa ri iwanima'. Are c'u wa' ri cäcowinic cubano chi quirik ru tobanic ri Dios, man cäsach tä c'u u wäch ri iwanima'.

²² Rajwaxic c'ut chi kas quibano jas ri cubij ru Lok' Pixab ri Dios. Man xuwi taj quitatabej. We xak xuwi quitatabej, man quiban tä c'u ri cubij, xak tajin quisub iwib ri'.

²³ Jachin ri xak xuwi cutatabej ru Lok' Pixab ri Dios, man cunimaj tä c'u ri cubij, junam ri' ruc' jun winak ri na'l cuca'yey rib pa jun espejo, cäriil na jas ri kas u banic ri u wäch.

²⁴ Xuwi cäriilo jas u banic ri are', te c'u ri' que'c, cäsach c'u pu jolom jas ri xrilo, jas ri kas u banic ri are'.

²⁵ Ru Lok' Pixab ri Dios are jas jun espejo. Jachin jun ri cutakej cäca'y chupam, cusiq'uij, man cäsach tä c'u pu jolom ri cubij ri Lok' Pixab ri' ri kas tz'akat, ri xujresaj pa ri mac ri xujc'oji wi nabe. Xane kas cunimaj wa', cuban c'ut jas ri cubij. Utz re ri winak ri', cätewchix na rumal ri Dios pa ronojel ri cubano.

²⁶ We c'o jun cuchomaj chi are utzalaj cojonel, man retam tä c'ut cujic' ri rak', wa' we winak ri' xak tajin cusub rib. Ri cojoninak wi ri are', man c'o tä c'u u patän wa' che.

²⁷ Ri kas cojonic ri ch'ajch'oj chuwäch ri Dios ka

Tat, ri man c'o tä etzelal ruc', are ru banic utzil chque ri menorib xukuje' chque ri malca'nib ri tajin cäquirik c'äx, queriktaj c'u pa bis. Xukuje' are ru chajixic rib jun chquiwäch ri itzel tak jastak ajuwächulew.

2

Rajwaxic chi man nim taj cäkil wi jun winak chuwäch ri jun chic

¹ Wachalal, ix ri ix cojoninak che ri Kajaw Jesucristo ri sibalaj nim u k'ij, man cuya' taj ri mat junam queiwil wi ri winak.

² Ka'na che chi coc bi chixol jun achi ri k'inom, u cojom c'u jun u mulk'ab re k'än puak, xukuje' u cojom jun je'lalaj ratz'iak ri pakal rajil. Xukuje' coc bi jun achi chic ri meba' ri k'el ri ratz'iak u cojom.

³ ¿Jas lo quel ri' we are nim quiwil wi ri achi ru cojom jun je'lalaj ratz'iak, quibij c'u che: "T'uyul la waral pa we utzalaj tem," —quixcha che, are c'u ri meba', quibij che: "Xak chattac'al na at chila', o chatt'uyul kaj waral cho ri ulew?" —quixcha che.

⁴ We je' quiban wa', man junam tä ri' quiwil wi iwib, xane jun ri' ri más nim quiwil wi, are c'u ri jun chic xa quiwetzelay u wäch. Ix je' ta ne k'atal tak tzij ri je' quiban wa' xa rumal ri itzel i chomanic.

⁵ Lok'alaj tak wachalal, chitampe wa': Ri meba'ib cho we uwächulew, e cha'tal rumal ri Dios rech kas quecojon na che ri Are', xukuje' rech cäyi' na chque ri echbal ru bim ri Dios chi cuya chque ri lok' cäquil wi ri Are'. Are wa' chi queopan ruc' ri Dios rech cätakan ri Are' pa qui wi'.

⁶ Are c'u ri ix xa quiwetzelay qui wäch ri meba'ib, quiwesaj qui q'uixbal. ¿A mat pu e are' ri k'inomab ri quetakan pi wi', quebanow c'äx chiwe, quixquic'am c'u bi chquiwäch ri k'atal tak tzij? ¡Je', je ri'!

⁷ ¿A mat pu are ri e are' ri cäquibij ri äwas u bixic chrij ri lok'alaj u bi' ri Cristo ri cojom chiwij chuc'utic chi ix rech ri Are'? ¡je', je ri'!

⁸ We kas quibano jas ri cubij ri Pixab ri nim na u banic pa ru takanic ri Dios, jas ri cubij ri Lok' Pixab ri Tz'ibtalic: “Chiwaj ri iwach winak jas ri ix quiwaj iwib,” —cächa', are utz ri' ri quibano.

⁹ We c'u c'o jun ri más nim quiwil wi, are c'u ri jun chic quiwetzelay na u wäch, mac ri' ri quibano. Ru Pixab ri Dios cubij chi kas tzij ix macuninak chuwäch ri Are'.

¹⁰ Jachin jun ri cubij chi u nimam ronojel ri cätakan wi ri Pixab, te c'u ri' cutzak jun chque ru takanic, quel ri' chi man kas tzij tä ri cubij. Man u nimam tä ri' ri Pixab rumal chi ri Pixab xa jun ruc'am rib.

¹¹ Are ri Dios c'ut ri u bim: “Maban ri nimalaj mac ri äwas u banic ruc' ri rixokil o ri rachajil jun winak chic,” —cächa'. Xukuje' u bim: “Matoc che cämisanel,” —cächa ri'. Je ri', pune ta ne jun winak man cuban tä ri nimalaj mac ri äwas u banic, cucämisaj ta c'u jun rach winak, mac ri' ri u banom. Man u nimam tä ri' ru Pixab ri Dios.

¹² Chiwila ba' iwib jas ri quibij, xukuje' jas ri quiban na pa ri i c'aslemal amak'el ronojel k'ij. Iwetam c'ut chi cäk'at na tzij pa ka wi' junam jas ri cubij ru Pixab ri Cristo ri xujresaj pa ri mac ri xujc'oji wi nabe.

¹³ Jachin tak ri man xquitok'obisaj tä qui wäch niq'uiaj winak chic, man cätok'obisax tä na qui wäch ri e are' rumal ri Dios aretak cäk'at na tzij pa ka wi'. Are c'u ri xquitok'obisaj qui wäch niq'uiaj winak chic, cätok'obisax na qui wäch ri e are' rumal ri Dios. Utz c'u quebel na pa ri k'ij ri cäk'at na tzij pa ka wi' uj konojel.

Ri utzil ri cäka'no cuc'utu chi kas tzij uj cojoninak che ri Jesús

¹⁴ Wachalal, ¿jas lo u patän wa' we jun cubij chi cojoninak che ri Cristo, te c'u ri' man c'o tä utzil cubano? ¡Man c'o taj! ¿A u rikom lo ri' ri kas cojonik ri cubano chi curik na ru tobanic ri Dios? ¡Man je' tä ri'!

¹⁵ Ka'na che chi c'o jun kachalal achi o jun kachalal ixok ri sibalaj rajwaxic ri ratz'iak, man c'o tä chi c'u ri cutij che ri jun k'ij.

¹⁶ Cäpe ta c'u jun chiwe, cubij che: “¡Nojim cate'c, are ta c'u ri Dios catto'wic! ¡Chamik'isaj ba' awib, chatwok!” —cächa ri' che. We c'u man cuya tä bic jachique ri cajwataj che, ¿a c'o lo u patän wa' ri cubij bi che? ¡Man c'o taj!

¹⁷ Je c'u ri' xukuje' ri cojonik. We ta ri winak man cuc'ut tä ruc' ri utzil ri cubano chi kas cojoninak, ri cojonik ri' man are tä kas cojonik, rumal chi man c'o tä utzil cubano. ¡Man c'o tä c'u u patän ri'! ¡Je' ta ne chi xa cäminak wa'!

¹⁸ Craj c'u ne c'o jun cubij: “Ri at c'ut cabij at chi at cojoninak, are c'u ri in, xuwi quinban ri utzil,” —cächa'. We catcowinic, chac'utu chnuwäch chi at cojonel, pune man caban ri utzil. Ri in c'ut, quinc'ut na chawäch chi in cojonel ruc' ri utzil ri quinbano.

¹⁹ Ri at sibalaj c'o a cojoníc, cacojo chi xa jun ri Dios, utz c'u ri' ri cabano. Xukuje' c'u ne ri itzel tak espíritus cäquicoj wa', quebirbitic rumal chi cäquixej quib chuwäch ri Are'.

²⁰ ¡Xak at con! ¿A mat cach'obo chi ri winak ri cubij chi cäcojoníc, man cuban tä c'u ri utzil, man are tä ri' ri kas cojoníc? ¡Man c'o tä c'u jubik' u patän we cojoníc ri'! ¡Je' ta ne chi xa cäminak wa'!

²¹ ¡Kilampe ri ka mam Abraham ojer! Ri Dios xuk'alajisaj chi kas jicom ri ranima' rumal ri xubano, xuya c'u ru c'ojol rech cäcämisax che sipanic cho ri Dios.

²² ¿A mat cawilo chi ri ka mam Abraham xk'alajinic chi kas cäcojoníc ruc' ri xubano? Rumal ri xuban ri are' kas xuban tz'akat ru cojoníc.

²³ Je' xbantajic jas ri cubij ru Lok' Pixab ri Dios ri Tz'ibtalic ri cubij: “Ri ka mam Abraham xcojon che ri Dios. Rumal c'u ru cojoníc xilitaj rumal ri Dios chi kas jicom ri ranima',” —cächa'. Xbix c'u chrij ri ka mam Abraham chi sibalaj utz ri are' ruc' ri Dios.

²⁴ ¿A quich'obo? Ri Dios cärilo chi jicom ranima' jun winak rumal ri cubano, man xuwi tä rumal chi cäcojoníc.

²⁵ Je' xbantaj wa' ruc' ri Rahab xukuje', ri ixok ri queuch'abej achijab. Ri Dios c'ut xuk'alajisaj chi jicom ranima' ri are' rumal ri utzil ri xubano aretak xeuc'ulaj ri achijab aj Israel ri e takom bic, xuya chque chi quewi'c, quewar chila'. Te c'u ri' xeuto' churikic jun be chic rech queanimaj bi chquiwäch ri qui c'ulel.

²⁶ Je' jas ri cuerpo ri elinak chi ranima', cäminak ri'. Je ri' xukuje' ri cojoníc. We ta ri winak man

cuc'ut tä ruc' ri utzil ri cubano chi kas cojoninak, man c'o tä u patän we cojonnic ri'. ¡Je' ta ne chi xa cäminak wa'!

3

Ri winak ri kas cojoninak che ri Cristo cäcowinic cujic' ri rak'

¹ Wachalal, mec'oji q'uia chiwe ri xak cäquicoj quib che qui tijoxic ri kachalal. Iwetam c'ut chi c'äx na ri k'atow tzij pa ka wi' uj ri cäkaya tijonic chuwäch ri k'atow tzij pa qui wi' niq'uij chic.

² Ri uj konojel cujmacunic. Q'uia mul cujsach che ri cäka'no. We c'u c'o jun ri man c'o tä jubik' cäsach wi che ri cubij, are jun winak ri' ri kas tz'akat ru chomanic. Cäcowin ri' chuk'ilic rib che ronojel ri craj ri ranima'.

³ Ri uj cujcowin che qui jiq'uic ri quiej ruc' jun alaj jic'bal ri cäkacoj pa qui chi'. Pune ta ne sibalaj c'o qui chuk'ab, cujquinimaj c'u na ri'.

⁴ Kesajmpe ka no'j xukuje' chquij ri nimak tak barcos. Pune sibalaj c'o u chuk'ab ri quiäkik' ri cäch'icminic, ri achi ri c'amowinak bic cäcowinic cuc'am u be ri barco ruc' ri alaj u timón jawije' chi' ri craj que' wi.*

⁵ Je c'u ri' xukuje' ri kak'. Ri kak', pune are xa jun alaj ti'j ri sibalaj ch'utin ri c'o pa ka chi', q'uia c'u ri cäcowin chubanic. ¡Sibalaj nim ri c'ache'laj ri cäcowin jun alaj k'ak' chuporoxic!

⁶ Ri kak' junam ruc' jun u xak k'ak'. Je' ta ne ri uwächulew ruc' ronojel ri etzelal ri c'o chupam c'o pa ka cuerpo, cutz'iloj c'u ronojel. Ri kak' je' ta ne

* **3:4** Je ri' jas ri cuban jun alaj timón ruc' jun nim camión.

tzijtal wa' rumal ri k'ak' rech ri infierno. Ronojel k'ij c'ut cuban nimalaj c'äx che ri ka c'aslemal, je' ta ne chi cujc'atic.

⁷ Ri winak cäcowinic cäresaj ri u c'a'nal apachique u wäch chicop cho ruwächulew, je' c'u u banom wa'. Cäcowin ri are' chubanic wa' chque tak awaj aj pa tak juyub, chque ri chicop ajuwocaj, chque ri cumätz, xukuje' chque ronojel qui wäch chicop ri e c'o pa tak ri nimalaj ja' rech ri mar, pa tak ri nima'.

⁸ Man c'o tä c'u jun winak cäcowinic cujic' ri rak', cäresaj ru c'a'nal. Ri kak' are sibalaj itzel wa' ri man cuya' taj kas cäjiq'uic. Are je' ta ne chi sibalaj c'o u veneno ri cäcowinic cäcämisanic.

⁹ Ruc' ri kak' cäkaya u k'ij ri Kajaw Dios ri ka Tat. Ruc' ri kak' xukuje' quekayok' ri winak ri e banom rumal ri Dios ri xak jubik' man e junam tä ruc'.

¹⁰ Jun winak ruc' ru chi' cuya u k'ij jun, xukuje' cäyok'onic. Wachalal, iman ya'tal tä wa' chi je' cäka'no, man utz tä c'u ri'!

¹¹ ¿A quel lo lok utzalaj joron xukuje' c'alaj joron xa pa jun u q'uiyibal ja'? ¡Man je' taj!

¹² Wachalal, ¿a cuya lo alanxäx jun u che'al oj? ¿A cuya lo oj jun u c'amal quinak'?† ¡Man je' taj! Je c'u ri' man cuya' taj quel lok joron ri tza, xukuje' joron ri kas utz xa pa jun u q'uiyibal ja'.

Waral cäkil wi jas ri' ri utzalaj no'j ri cäpe ruc' ri Dios

¹³ We c'o jachin jun chixol ri sibalaj c'o retam xukuje' c'o u no'j, chuc'utu ba wa' ruc' ri utzalaj u

† **3:12** Pa ri versículo ri' ka tz'ibam frutas aj Guatemala che qui qu'exwäch ri frutas ri man queriktaj tä waral. Ri mero tzij e are' "higuera", "aceitunas", "planta de uva", e "higos".

c'aslemal, ruc' c'u ri utzil ri cubano ri man c'o tä nimal ruc', xane kas rajwaxic cucoj ri utzalaj u no'j chuc'utic wa'.

¹⁴ We c'u ne c'äx quina' chrij jun winak chic pa ri iwanima', c'o c'u c'äx pa i c'ux chrij, we pa ronojel ri quibano quiban wa' xak rech utz quixil wi, man cuya' tä ri' quiban nimal che ri iwetam. We je ri' quibano, xak quiban tzij ri', man quibij tä c'u ri kas tzij.

¹⁵ Wa' we nojibal ri' man are tä ri Dios cäyo'wic, xane xak ajuwächulew. Cäpe wa' xak pa ri qui chomanic ri winak, are c'u ri Itzel ri cäyo'wic.

¹⁶ We c'äx quina' chbil tak iwib, we ri quibano, quiban wa' xak rech utz quixil wi, are wa' ri cubano chi c'o ch'oj chixol, xukuje' chi c'o ronojel u wäch etzelal chixol.

¹⁷ Are c'u ri no'j ri cäpe chila' chicaj ruc' ri Dios, ri kas nabe ri cubano, are cuban ch'ajch'oj che ri ka c'aslemal. Cuya utzil ri' chkaxol, cubano chi c'uch'awic, chi utz c'uchomanic. Xukuje' cubano chi uj nimanelab, chi cäkatok'obisaj qui wäch niq'uiaj chic, cäka'n c'u ri utzil. Cubano chi junam quekil wi conojel, man xak tä quieb ka wäch.

¹⁸ Ri winak ri cuxlan qui c'ux, ri c'o utzil pa canima', cäquitic na ri' ri utzil chquixol niq'uiaj winak chic, cäquiyac c'u na jun cosech rech utzil pa tak ri canima' ri e are', xukuje' pa ri qui c'aslemal.

4

We sibalaj lok' cäkil wi ri jastak rech ri uwächulew, xa cäka'n ka c'ulel ri' che ri Dios

¹ ¿Jas che xak amak'el quixch'ojinic? ¿Jas che quiban i c'ulel chbil tak iwib? ¿A mat cäpe wa'

rumal ri itzel tak rayinic ri cäquicoj qui chuk'ab pa tak ri iwanima'? ¡Je', rumal wa'!

² Ri ix c'o ri quiwaj, rumal c'ut chi man quirik taj, quixcämisanic. Ri ix c'o ri quirayij, rumal c'ut chi man cäya'taj tä chiwe, quixel ch'uj, xak quixch'ojinic. Man quirik taj jas ri quiwaj rumal chi man quita' tä wa' che ri Dios.

³ We c'u quita' wa' che ri Dios, ri Are' man cuya tä chiwe, rumal chi man kas utz ri iwanima' chuta'ic ri quita' che. Are c'u quiwaj chi cäyi' chiwe ri xak quicoj chupam jachique ri quiwaj.

⁴ ¡Ri ix, ix winak ri man jicom tä iwanima'! ¿A mat quich'obo chi we que' iwanima' cuc' ri jastak rech ri uwächulew, are quiban i c'ulel ri' che ri Dios? Apachin ri cujach rib chubanic ronojel ri cäca'n ri winak ajuwächulew, cuban u c'ulel ri' che ri Dios.

⁵ Man xak tä c'u lok' cubij ru Lok' Pixab ri Dios ri Tz'ibtalic: “Ri Lok'alaj Espíritu ru yo'm ri Dios pa kanima' sibalaj coc il chke, sibalaj cujraj,” —cächa'.

⁶ Ri Dios c'ut sibalaj cujuto' na ruc' ri nimalaj u tok'ob je' jas ri cubij ru Lok' Pixab ri Tz'ibtalic: “Ri Dios cuk'atej qui wäch ri winak ri xa cäquinimarisaj quib. Are c'u ri man nim tä cäquil wi quib, queuto' na ri Are', cutok'obisaj qui wäch,” —cächa'.

⁷ Minimarisaj ba' iwib, xane chixniman che ri Dios. Co ba' quixjekelok, chik'atej u wäch ri Itzel, canimaj c'u na bi ri are' chiwäch.

⁸ Chixkeb ruc' ri Dios, ri Are' c'ut cäkeb na iwuc' ix. Ri ix ajmaquib, chiya ba' can u banic ri man utz taj, je' ta ne ri quich'aj ri i k'ab rumal ri tz'il ri i chapom. Ri ix ri xak quieb cuban ri i chomanic ix, quiwaj quiban ri cäca'n ri winak ajuwächulew,

xukuje' quiwaj quiban ri craj ri Dios. Rajwaxic ba' quiban ch'ajch'oj che ri iwanima'.

⁹ Rajwaxic chi sibalaj quixbisonic, quirak i chi' che ok'ej, quel c'u na u wa'l i wäch rumal rech ri mac ri i banom. Chiq'uexa ri i tze' pa ok'ej, chiq'uexa c'u ri i quicotemal pa bis.

¹⁰ China' iwib chi man nim tä i banic chuwäch ri Dios. Ri Are' c'ut cuya na i k'ij.

Man utz taj cäkak'at tzij pa qui wi' ri kachalal chubanic c'äx chque

¹¹ Kachalal, mibij c'äx tak tzij chbil tak iwib. Jachin ri cuk'at tzij puwi' jun rachalal, cubij ri man utz taj chrij chubanic c'äx che, wa' we winak ri' xa c'äx cubij ri' chrij ru Pixab ri Dios, xa c'u tajin cucoj rib ri' che k'atal tzij. We ri at je' caban wa' ruc' ri Pixab, man canimaj tä c'ut jas ri cätakan wi, at ri' xa tajin cacoj awib che k'atal tzij, cabij c'u ri man utz taj chrij ru Pixab ri Dios.

¹² Xa jun ri Dios c'olic ri yo'winak ri Pixab, xuwi c'u ri Are' are kas K'atal Tzij pa ka wi'. Xuwi ri Are' cäcowinic kujuto', cäcowin c'ut chusachic ka wäch. Are c'u ri at, ¿jachin lo ri at chi ri at cak'at tzij puwi' ri awach winak?

Man xak tä kech uj ru bixic jas ri cäka'n na chuwek cäbij

¹³ Chitampe ri quinbij, ix ri' ri je' quibij wa': "Cämíc o chuwek cuje' na jela' pa ri tinimit ri'. Cujcanaj c'u na can jun junab chila' chubanic ri c'ayij, cäkach'ac c'u na ka rajil," —quixcha na.

¹⁴ ¡Man iwetam tä c'ut jas ri quic'ulmaj na chuwek! ¿Jas pu u banic ri ka c'aslemal? Ri ka

c'aslemal are junam ruc' ri jubik' sutz' ri xak jun rat cäk'alajinic, chanim c'ut cäsachic.

¹⁵ Ri quibij, rajwaxic are je wa': "We craj ri Dios, we cuya na ka c'aslemal, cäka'n na ri', cäka'n na la'," —quixcha na.

¹⁶ Are c'u ri ix ruc' nimal quixch'awic, xak quin-imarisaj iwib. Man utz tä ri' ri quibano, quini-marisaj iwib.

¹⁷ Jachin ri retam chi utz u banic ri utzil jas ri xinbij, te c'u ri' man cuban taj, we winak ri' kas c'o u mac.

5

Ri Santiago cuya u bixic ri c'äx ri cäquirik na ri k'inomab

¹ ¡Ri ix k'inomab, chitampe wa'! Chixok'ok, chiraka i chi' rumal ri nimalaj c'äx ri cäpe na pi wi'.

² Ri i k'inomal ri c'o cämich ri xak i c'olom, je' ta ne k'ayinak chi wa'. Ri je'lalaj tak iwatz'iak, xak chicopirinak chi wa' xukuje'.

³ Ri k'än puak, ri sak puak ri i c'olom, xak u chulum chi rib. Ronojel c'u wa' cuk'alajisaj na chiwij ri c'äx ri i banom. Cäsach na i wäch ix rumal ronojel wa', je' ta ne jun k'ak' wa' ri cuporoj ri i cuerpo. ¿Jas che xak i mulim q'uia k'inomal che tak we k'ij ri'? ¡Iwetam chi are ri q'uisbal tak k'ij wa'!

⁴ ¡Chitampe'! Ri ajchaquib ri xeyacow ri i cosech cäcok'ej ri qui rajil ri iwelak'am can chque. Quel cubij wa' chi man i yo'm tä ri tojbal que. Opaninak c'u ri cok'ej chuwach ri Kajaw Dios ri c'o u takanic puwi' ronojel. ¡Ri Are' c'ut u tom ri qui tzij!

⁵ Waral cho we uwächulew xak i nimarisam iwib cuc' tak ri q'ualaj tak jastak iwe. I tzokopim iwib

chubanic ronojel ri quiwaj, xak rech quixquicot ix. Xukuje' i chomarisam iwib je' ta ne ix wacäch, xa c'u jubik' man copan ri k'ij ri quixc'am bi pa cämisaxic rech quixpilic.

⁶ Ri ix i k'atom tzij pa qui wi' ri winak ri man c'o tä qui mac rech cäch'äjisax qui wäch, i cämisam c'u wa'. Ri e are' c'ut man c'o tä jas ri ca'nom chiwe, man cäquik'atej tä i wäch.

Rajwaxic quichajij paciencia xukuje' quitakej u banic orar

⁷ Kachalal, chichajij ba' paciencia c'ä cäpe na ri Kajaw Jesús. Chibana iwe jas ri cuban ri ticol abix, ruc' paciencia quereyej na ri nabe tak jäb xukuje' ri q'uisbal tak jäb rech cäq'uiy ru tico'n, cuyac c'u na jun utzalaj cosech.

⁸ Je wa' xukuje' rajwaxic quiban ix, quichajij paciencia. Chiwalijisaj ba' ri iwanima' rumal chi man naj tä chic c'o wi ri k'ij ri cäpe ri Kajaw Jesús.

⁹ Wachalal, xak mixch'ojinic, ri jun ruc' ri jun chic, rech man cäk'at tä tzij pi wi'. Ri Dios c'ut, ri nimalaj K'atal Tzij, ya mero cuchaplej u k'atic tzij pa qui wi' ri winak. Je' ta ne chi ya tac'al chic chi' ri ja.

¹⁰ Kachalal, chiwesaj i no'j chquij ri k'alajisal tak re ru Lok' Pixab ri Dios ri xec'o'ji ojer. Ri e are' kas xc'o'ji qui paciencia chuch'ijic ri c'äch ri xquiriko. E takom c'u rumal ri Kajaw Dios, xech'aw pa ru bi' ri Are'.

¹¹ Ri uj ketam chi sibalaj utz que ri xquich'ij ri c'äch. Ri ix i tom chi ri tat Job sibalaj xuchajij paciencia chuch'ijic ri nimalaj c'äch ri xuriko. Xukuje' iwetam jas ri xuban ri Kajaw Dios chuto'ic aretak xto'taj chupam ronojel ri nimalaj c'äch ri xuriko.

Ri Kajaw Dios sibalaj quel u c'ux chke, xukuje' cutok'obisaj ka wäch.

¹² Ri nim na u banic chque tak we tijonic ri', wachalal, are wa': Man xak tä amak'el quicoj juramento pa tak ri i tzij. Man quicoj tä ru bi' ri Dios, o ruwächulew, man quicoj tä c'u jun u wäch juramento chic. We quibij: “¡Je!” –quixcha na, man xak tä quieb i c'ux quibij wa'. Xukuje' we quibij: “¡Man je' taj!” –quixcha', man xak tä quieb i c'ux quibij rech man cäk'at tä tzij pi wi' chi cäc'äjisax na i wäch rumal ri Dios.

¹³ We c'o jun chiwe ri cäriktaj pa c'äxc'ol, chubana orar. We c'o jun chiwe ri cäquicoti, chbixonok, chuya u k'ij ri Dios.

¹⁴ We c'o jun chiwe ri cäyawajic, cheusiq'uij ri c'amal tak qui be ri kachalal cojonelab rech cäca'n orar puwi'. Cäquicoj c'u na jubik' aceite puwi' ri yawab pa ru bi' ri Kajaw Jesús.

¹⁵ We aretak cäca'n orar ri c'amal tak qui be ri cojonelab puwi' ri yawab, kas cäquicojo chi cäcunatajic, cäcunataj na ri', cäwalijisax c'u na ri are' rumal ri Kajaw Dios. We macuninac ri yawab, cäsachtaj na u mac rumal ri Dios.

¹⁶ Rumal ri' rajwaxic chi quik'alajisaj jas u wäch mac ri i banom chbil tak iwib. Te c'u ri' chibana orar pi wi' chbil tak iwib rech quixcunatajic. Ri oración ri cuban jun winak ri kas jicom ranima', sibalaj c'o na u chuk'ab wa' chubanic utzil.

¹⁷ Ri ka mam Elías, ri k'alajisal re ru Lok' Pixab ri Dios ojer, are xak jun winak je' jas ri uj. C'o jumul ri xuban orar, xuta' che ri Dios chi man cäkaj tä na ri jäb. Oxib junab c'ut ruc' niq'uiyaj man c'o tä jäb xkajic.

¹⁸ Aretak c'ut xuban orar jumul chic, xuta' che ri Dios chi cäkaj ri jäb. Xkaj c'u ri jäb, ri tico'n c'ut xuya jun utzalaj cosech.

¹⁹ Wachalal, ka'na che chi jun chiwe cutas rib chrij ri Kas Tzij, c'o c'u jun chic ri cutij u chuk'ab che rech cätzelej chi na jumul.

²⁰ Chiwetamaj ba' chi jachin ri cäcowinic cubano chi jun ajmac cuya can ru be ri man utz taj, are jun winak ri' ri xresaj ri ranima' jun ajmac pu k'ab ri cämical. Ri je' cuban wa' cubano chi cäsachtaj na ri q'ualaj u mac ri winak ri'.

Ru Lok' Pixab Ri Dios
New Testament in K'iche' Cantel; quc (GT:quc:K'iche'),
traditional spelling

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: K'iche'

Dialect: Cantel

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in K'iche'

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

8430bd05-7384-53a0-b6f0-f6365890a2fe